

JONG
LEREN

stichting
confessioneel
onderwijs

JL.nu

april 2018

PERSONEELSBLAD VAN STICHTING JONG LEREN

Ouderbetrokkenheid
begint bij een heldere visie

Een klas van 41: hoe dan?

Dit betekent
de nieuwe IBP-wet
voor oudercommunicatie

Beste collega's

Bij het doorlezen van de drukproef, ter voorbereiding op dit voorwoord, viel op dat er heel wat betrokken ouders op onze scholen aanwezig zijn. En niet te vergeten: ook flink wat collega's zijn zich hiervan bewust.

In deze editie van JL.nu komen allerlei vormen van samenwerking aan bod en laten we ouders aan het woord. Samen werken we, ieder vanuit onze eigen rol en verantwoordelijkheden, aan de schoolontwikkeling van kinderen. De term 'ouderbetrokkenheid 3.0' uit de SBA 2017-2021 moeten we wellicht inwisselen voor het woord 'bondgenootschap', aldus Monique Froeling. Dat dekt beter de lading, toch?

Via intranet of sociale media hebben jullie het rapport van de onderwijsinspectie kunnen lezen.

De kwaliteitscultuur van Jong Leren is goed. Wat nog beter kan, is het bestuursbeleid verantwoorden aan ouders.

Wij pakken dit onder meer op door een publieksversie van het jaarverslag te publiceren. Deze zal vanaf juli op onze website staan en jullie ontvangen het magazine per post.

Mogelijk is je al opgevallen dat we steeds actiever worden via de sociale media.

Graag nodigen we je uit om 'vriend' te worden op Facebook. Binnenkort kun je ook linken via LinkedIn.

Wij hopen dat het magazine inspireert. Neem vooral contact op als je meer wilt weten over wat je in JL.nu leest. Ook op die manier geven we vorm aan samen leren!

Veel leesplezier,

JOHN
PAUL
SYTSKE

Korte berichten

Natgeregend, maar voldaan na de Vennep Run

Voor het eerst sponsorde Jong Leren een sportevenement: de Kids Run en de Kabouter Run van de 3e editie van de Vennep Run.

Idee erachter was de zeven scholen (acht locaties) in Nieuw-Vennep te promoten.

Deelnemers kregen een flyer, een pen en aan appeltje namens Jong Leren aangeboden. Ons logo en de scholen waren ook zichtbaar aanwezig. Drie juffen van Opmaat hadden hun leerlingen opgeroepen mee te lopen. Daar werd flink gehoor aan gegeven door ouders en kinderen. De juffen renden zelf met de kleuters mee. Ondanks de buien kregen veel Jong Leren-leerlingen een medaille uitgereikt en enkelen een mooie beker.

's Middags was het droog en kon het Bedrijventeam van Jong Leren mooie tijden lopen. Brette van Veen, Malou Roquas en Quirien Homan (allen Opmaat) werden aangemoedigd door enkele leerlingen met hun ouders. "Mijn juf rent mee, dus ik moest wel komen kijken!", hoorden we een leerling aan de kant roepen.

7 vragen aan...

Marloes Bronstring
administratief medewerkster
op het stafkantoor

1. Wat was je eerste bijbaantje?

Eens per drie weken werkte ik op zaterdag in een groentewinkel. Om 6.00 uur beginnen met salades

klaarmaken, de rest van de dag klanten helpen.

2. Wie was je favoriete leraar?

Meneer van Schoor, mijn mentor en economieleraar op de middelbare school. Zeker met hem als leraar vond ik economie erg leuk. Wij konden het goed met elkaar vinden en hij heeft me als mentor altijd erg

Colofon

*Lisettes
web/apptip*

www.reisgidsdigitaallearmateriaal.org/

Lisette Neijzen is ICT-medewerker bij Stichting Jong Leren. Op deze plek in JL.nu geeft zij iedere keer een interessante of leerzame web- of apptip.

Deze Reisgids Digitaal Leermateriaal is een praktische wegwijzer met bronnen, werkvormen, tools en rolmodellen voor digitaal leer materiaal in de dagelijks onderwijspraktijk. Ook handreikingen voor het zelf maken en arrangeren van digitaal leer materiaal, gebaseerd op beschikbare tools/applicaties, vinden jullie op deze site.

goed geholpen met verschillende zaken.

3. Welke sociale media gebruik je?

Instagram gebruik ik het meest, ik heb ook Facebook, maar eigenlijk post ik daar alleen foto's via Instagram.

Ik bekijk beide apps vrijwel dagelijks.

4. Waar mogen we jou voor wakker maken?

Tickets naar verre landen en sushi! Een combinatie is helemaal goed.

5. Waar haal jij je inspiratie vandaan?

Voornamelijk uit mensen die dichtbij me staan en gedreven door hun passie ergens vol voor gaan. Velen van hen

zijn ontzettend positief ingesteld en staan open voor verschillende culturen, nationaliteiten en gebeurtenissen die op hun pad komen. Fijn om me te kunnen omringen met zulke vrienden.

6. Welke onderwijsinnovatie verrast jou?

Ik beheer voor Jong Leren de iPads in onze kleuterklassen. De mogelijkheden van de iPads blijven zich uitbreiden. Mooi dat we ze kunnen inzetten.

7. Wat weten veel mensen niet van jou?

Dat ik gebarentaal beheers en dat ik zelf op De Reiger heb gezeten.

 Maarten de Meij
vakleerkracht
bewegingsonderwijs

Even Appen met

Train jij niet voor een marathon?

Ja, ik ga van 25 mei tot 2 juni met ongeveer 80 anderen naar Ethiopië. Iedereen gaat zijn eigen fysieke uitdaging aan, bijvoorbeeld een halve, hele of anderhalve marathon hardlopen in de Afrikaanse hitte.

Voor de lol?

Ook, 42 kilometer lopen is een uitdaging op zich. Maar ik ga er ook sponsorprojecten bezoeken van Compassion, de christelijke stichting die deze 'Muskathlon' organiseert. Compassion wil kinderen uit de armoede helpen door hen onderwijs, gezondheidszorg, voedsel én liefde te bieden.

En daar heb je sponsors voor nodig?

Klopt! Om 10 kinderen te helpen heb ik € 10.000 nodig. Ik heb sponsoracties gehouden op scholen en in kerken en vrienden en familie steunen me met donaties. En collega's natuurlijk.

Mooi initiatief. Hoeveel heb je ingezameld?

Ik heb mijn streefbedrag gehaald, maar elke donatie telt... doneren kan via www.muskathlon.com/nl-nl/deelnemers/2047/maarten-de-meij.html Je kunt je daar ook aanmelden voor een nieuwsbrief met mijn belevenissen.

Hoe kunnen Jong Leren-collega's je nog meer steunen?

Iedereen kan via Compassion een sponsorkind ondersteunen. Voor elk kind dat 'via mij' gesponsord wordt, krijg ik nog eens € 1.000 op mijn teller. Op www.compassion.nl lees je er alles over.

Succes Maarten, stuur je een snapshot vanuit Ethiopië?

Doe ik!

Ouderbetrokkenheid begint bij een heldere visie

Beeld: © De Luizenmoeder, AVROTROS

Bondgenootschappen

De Luizenmoeder heeft heel wat losgemaakt. Ook in hoe de buitenwereld denkt over ouderbetrokkenheid. Peter de Vries, werkzaam bij het CPS voor Onderwijsontwikkeling en Advies en schrijver van het stuk ‘Ouderbetrokkenheid 3.0’, noemt luizenmoeder zijn en klusjes doen op school ouderparticipatie. Ouderbetrokkenheid 3.0 staat volgens hem voor gelijkwaardigheid van leerkrachten en ouders en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de schoolontwikkeling van het kind. En dat is precies waar het beleid van Jong Leren ook op gestoeld is.

Volgens De Vries kan een school in deze tijd niet enkel eenzijdige informatie geven aan ouders: het 1.0 effect. 2.0 staat volgens hem voor een reactie van de ouders waarmee zij veelal hun gelijk willen behalen. Iedere leerkracht kent ongetwijfeld zo'n voorbeeld. Bij ouderbetrokkenheid 3.0 is respect voor elkaar voorwaarde om een win-winsituatie voor alle drie de partijen te realiseren.

Ruimte voor een eigen weg

Jong Leren vindt ouderbetrokkenheid van groot belang voor de ontwikkeling van leerlingen. Daarom is dit speerpunt opgenomen in de strategische beleidsagenda. Monique

Froeling (directeur 't Venne) werkt momenteel aan een beleidsstuk voor de stichting. "Eigenlijk noemen we ouderbetrokkenheid liever samenwerking of bondgenootschap. De visie van Peter de Vries is ons uitgangspunt, maar we nemen niet alles zomaar over. Zo vindt Jong Leren dat ook kinderen onderdeel moeten zijn van de samenwerking. Eigenaarschap is namelijk een ander focuspunt."

Heldere schoolvisie is voorwaarde

Monique vindt het een voorrecht om met collega-directeuren over dit onderwerp te praten. "Ik wilde weten wat collega's be-

langrijk vinden en waar ze tegenaan lopen. Als snel ontdek je dan een gedeelde visie, de basis voor dit beleidsstuk. Iedereen weet dat je voortdurend moet samenwerken met ouders. Maar we weten ook welke rol wij hebben en dat je niet op elkaars stoel moet gaan zitten. Je wilt verbinden, mogelijkheden zoeken en daarbij moet je grenzen aangeven.”

De gedeelde visie noemt Monique de paraplu, waaronder de scholen van Jong Leren ruimte krijgen hun eigen weg te gaan. “Pas als je schoolvisie duidelijk is, je weet waar je als team staat, met welke ouders je te maken hebt en wat je plaats is in de wijk, kun je nadenken over middelen om ouderbetrokkenheid te bevorderen. We moeten er rekening mee houden dat nog niet iedere school hier even ver in is.”

Professioneel zelfvertrouwen

Op 't Venne heeft Monique de afgelopen jaren heel wat stappen gemaakt om de ouderbetrokkenheid te bevorderen. “Als je samenwerkt, is het belangrijk te weten wat je van elkaar verwacht. Dat staat helder beschreven in onze ouderovereenkomst. Destijds was zo'n document echt noodzakelijk. Nu is mijn volledige team getraind in het voeren van gesprekken en ze gaan oplossingsgericht te werk volgens 'De trein van boos naar middel'. Dat levert professioneel zelfvertrouwen op. Ze zijn zich bewuster van hun positie en staan meer open voor feed-

back. Maar bij ouderbetrokkenheid gaat het vooral om communicatie”, merkt Monique op, “dat is echt het allerbelangrijkste.”

Stempel van de directeur

In Ouderbetrokkenheid 3.0 worden vier basisvormen genoemd om ouderbetrokkenheid te bevorderen: een startgesprek, een communicatieplan, de nieuwjaarsreceptie en buddy's voor anderstalige ouders. Maar Monique vindt niet dat je deze middelen een-op-een moet overnemen. “Integendeel! Een startgesprek hebben we op 't Venne ook, maar het ligt aan verschillende factoren welke middelen je nog meer inzet. Ik noemde al de ouderpopulatie en je plaats in de wijk. Maar ook een directeur als persoon drukt een stempel op de school en kan daarmee invloed hebben op de ouderbetrokkenheid. Daarom vind ik het zo belangrijk om die schoolvisie eerst helder te hebben en daarna kritisch naar je middelen te kijken. Dit beleidsplan van Jong Leren is volgens mij een prettige basis.”

Bondgenootschappen vormen

De stichting ziet de komende jaren natuurlijk graag een verbetering in de ouderbetrokkenheid. Dat vindt Monique het lastigste onderdeel van haar taak. “Nu peilen we oudertevredenheid via een enquête, maar ouderbetrokkenheid laat zich lastiger meten. Daarom organiseren we binnenkort stichtingsbreed een ouderbijeenkomst om helder te krijgen wat zij belangrijk vinden. Ook leerkrachten mogen hun inbreng leveren. Daarnaast houdt een Lido-groep onder leiding van Femme Verberk zich bezig met het ontwikkelen van een nieuw meetinstrument om de ouderbetrokkenheid vast te stellen. Het is vervolgens aan de scholen hoe zij vorm gaan geven aan de bondgenootschappen. Maar daar heb ik alle vertrouwen in.”

Kirstin Steijn is getrouwd met Bart en moeder van Duco (7), Leon (bijna 5) en Alissa (bijna 1). Ze is geen luizenmoeder, maar wil als ouder wel graag iets bijdragen en besloot daarom een vrijgekomen plek in de GMR op te vullen. “Dit schooljaar ben ik ook gestart in de MR van De Gaandeweg in Zwanenburg. Meedenken over mogelijke fusies en het bestuursformatieplan is leuk én interessant als je het mij vraagt.”

Maandag

“Ik kan vroeg beginnen, omdat mijn man thuis is. Sinds 1 februari ben ik Project Management Officer van een Europees digitaliseringsproject van de SVB. Een nieuwe wereld, met heel veel uitdagingen. Maar ik word nu al gewaardeerd.”

Dinsdag

“Duco heeft autisme. Sinds oktober is hij klinisch opgenomen en volgt hij speciaal onderwijs. Op woensdagmiddag en in het weekend is hij thuis. Vandaag heb ik een afspraak met de systeemtherapeut. We bespreken een dagprogramma middels picto's.”

Woensdag

“Naast wat huishoudelijke bezigheden, werk ik vandaag aan een systeem voor de picto's voor thuis. 's Avonds ga ik naar de Oudercontactgroep Autisme Haarlemmermeer, waar (voornamelijk) moeders ervaringen uitwisselen rondom hun bijzondere gezinnen.”

Donderdag

“Vanavond heb ik GMR-vergadering! En dat is al even geleden, dus veel te bespreken. In mijn pauze op het werk lees ik de laatste stukken. Aansluitend op de vergadering gaat de Raad van Toezicht met ons in gesprek over de leerlingontwikkeling binnen Jong Leren.”

Vrijdag

“Ik breng Alissa en Leon voor de laatste keer deze week naar de kinderopvang en naar school. Het is ook de laatste dag voor de vakantie, en dus is het speelgoeddag. Leon kiest voor een dinosaurus. Hij laat zijn klasgenoten graag horen welk geluid daarbij hoort.”

Zaterdag

“Ik draag graag retrojurken. In Wormerveer is dit weekend een outlet met allerlei retrokleding. Ik ben blij met mijn vier nieuwe aanwinsten!”

Zondag

“Zondag rustdag? Niet bij ons. Om half zeven geef ik de fles aan Alissa, en daarna ga ik naar beneden met Leon en Duco, die erg onrustig is. We sluiten het weekend af met pannenkoeken, altijd goed!”

Ouderbetrokkenheid op De Ark in Heemstede

“Bij de invoer van de Noordwijkse Methode (NWM) hebben we de ouders zorgvuldig betrokken.” Maar ook bij meer dagelijkse thema’s zijn ouders op De Ark in Heemstede welkom om mee te praten. Zo zat directeur Suzanne Confurius onlangs met een groepje ouders aan tafel om te brainstormen over het anders organiseren van de overblijf. “Ik ben ook blij met de OR en MR als mijn klankbord.”

“Ouders moeten iets doen wat bij hen past”

Cornelis Jansen is zo’n betrokken vader van drie kinderen. Actief meedenken deed hij al, maar sinds kort zit hij ook in de MR. “De school van je kinderen is misschien wel de belangrijkste organisatie waarmee je als ouder te maken hebt. Het draaiende houden ervan spreekt mij met een achtergrond in bedrijfskunde en psychologie erg aan.”

Wat hoop je in de MR te bereiken?

“Hoe laat je de identiteit van de school tot uiting komen, is een actueel onderwerp. Maar ook de schooltijden staan ter discussie. Er zijn namelijk onvoldoende vrijwilligers voor de tussenschoolse opvang in het continurooster. Dat levert

soms heftige discussie op. Ik hoop dat we als MR mee mogen denken en een goed klankbord kunnen zijn voor de directeur en dat we haar scherp kunnen houden.”

Zijn ouders voldoende betrokken?

“Voor iedereen is er iets te doen wat bij je past. Zelf geef ik de voorkeur aan de MR boven de ouderraad. MR-onderwerpen, zoals de identiteit van de school en cijfers, vind ik interessant en passen bij mijn achtergrond.

Daarnaast vind ik dat je als ouder een soort plicht hebt je actief op te stellen binnen de school. Toch zie je vaak steeds weer dezelfde ouders opdraven als er iets moet gebeuren. Al begrijp ik dat dat op andere scholen nog sterker speelt, daar kunnen activiteiten soms gewoon niet doorgaan omdat te weinig ouders willen helpen.”

Denk je dat scholen ouders voldoende horen?

“Ik voel me als ouder absoluut gehoord. De Ark zoekt vaak de dialoog met ouders. Ook als we het niet eens zijn, staat het team open voor debat. Hoewel ik geen vergelijkingsmateriaal heb, denk ik dat het van meerdere factoren afhankelijk is of ouders zich gehoord voelen. Het karakter van de school speelt een rol, maar ook de grootte van de school en wellicht het opleidingsniveau van de ouders hebben invloed. In het ‘keurige Heemstede’ mag gelukkig iedereen zijn zegje doen en blijven we over het algemeen respectvol tegen elkaar.”

Hoe wordt ouderbetrokkenheid gestimuleerd op De Ark?

“Sinds hier de NWM is ingevoerd, worden ouders meer betrokken bij de inhoud van het lesprogramma. Tijdens de ateliers geven ze bijvoorbeeld een workshop, of lezing over een vakgebied waarin ze thuis zijn: het klimaat, water, geldzaken. Het verrassende resultaat ervan zie ik regelmatig terug in de nieuwsbrief. Een beroep doen op onze kennis, is een mooie vorm van ouderbetrokkenheid die we op deze manier vaak kunnen inzetten.”

Daisy Boeré is 26 jaar en zit in de vervangingspool van Jong Leren. Daarnaast studeert ze orthopedagogiek. Op dit moment schrijft ze haar scriptie en vanaf volgend schooljaar gaat ze stagelopen. Ze hoopt begin 2019 haar master af te ronden. Uit het woordweb koos deze enthousiaste collega vier woorden die haar aanspreken. Het woord positiviteit wil ze graag toevoegen. Lees maar waarom.

Woordweb Welke woorden spreken voor jou?

Wij geven ruimte
Wij dagen uit
Wij leren samen

- NIEUWSGIERIG
- RESPECT
- VERTROUWEN
- INSPIREREN
- ONTMOETEN
- VAKMANSCHAP
- MEESTERSCHAP
- KENNIS
- DELEN
- VERNIEUWEN
- AMBITIE
- DOELEN
- KRACHT
- TALENT
- VEILIG
- LEF
- INNOVATIE
- CREATIEF
- ONDERNEMEN
- DOEN
- BEWEGING
- FOCUS
- NETWERK
- ONDERZOEK
- KEUZES
- VRIJHEID
- VERBINDEN
- OMGEVING
- ONTWIKKELEN
- CREËREN
- EXPERIMENT
- LEIDERSCHAP
- STUREN
- PASSIE
- ZIEN
- TOEKOMST
- LUISTEREN
- INTUÏTIE
- DOORZETTEN
- MINDSET
- POSITIVITEIT

Zien

Als ik het woord 'zien' mag vergelijken met de woorden kijken, spieken of gluren, dan kies ik daarvoor! Want ja, als invaller heb ik het gevoel dat ik elke dag even bij een andere school en klas naar binnen mag gluren. Die afwisseling vind ik heerlijk! Het is leuk om 's ochtends bij het ontbijt niet te weten wat je een paar uur later te wachten staat. Zo zit je zit ineens in het zwembad met groep 4, of loop je met groep 8 door het bos voor een scholenproject.

Onderzoek

Voor mijn scriptie doe ik onderzoek naar preventieve interventie bij slaapproblemen onder jongeren. Dat veel jongeren minder slapen dan nodig, onder meer door de komst van sociale media, is al in veel onderzoeken naar voren gekomen. We weten nog weinig over hoe we dit preventief kunnen aanpakken. Ik organiseer met een groepje ook workshops die jongeren laten inzien wat het effect is van slecht of te weinig slapen op je gedrag, prestaties en algehele welzijn. Want je raadt het al: dat effect is heel groot!

Vertrouwen

Vertrouwen, dat is iets wat ik zowel binnen als buiten de schoolmuren erg belangrijk vind. Hoewel vertrouwen vaak pas op lange termijn duidelijk wordt, vind ik het belangrijk, of je nu één dag of het hele jaar voor een groep staat. Het vormt de basis waarop je verder kunt bouwen, waarmee je kinderen kunt uitdagen, kunt helpen en kunt laten groeien.

Beweging

Onmisbaar in mijn rijtje, beweging. In de klas probeer ik voor afwisseling te zorgen door af en toe een klein bewegingsspel te doen met de kinderen. Veel groepen hebben er baat bij even lekker hun energie kwijt te kunnen, om er daarna weer tegenaan te gaan. Maar ook voor mijzelf, als ik soms uren voor studie achter de laptop zit, is bewegen belangrijk om alles weer op orde te krijgen. Dit doe ik door (bijna) elke dag naar mijn paard te gaan en een ritje te maken. Tijdens een dag studeren is het een heerlijk pauzemoment. Maar ook na een dag werken, haal ik zo een frisse neus en ontspan en beweeg ik.

NIEUW WOORD: Positiviteit

Een dag niet gelachen is een dag niet geleefd. Dat klinkt best cliché, maar is voor mij zeker waar. Natuurlijk kun je een keer je dag niet hebben, maar positief tegen dingen aankijken helpt je doelen te bereiken, stress te verminderen en een lach op je gezicht te toveren. Het leuke aan positieve energie is dat je anderen hierin kunt meenemen! Wanneer kinderen met een probleem bij mij komen, probeer ik ze te laten inzien dat het niet altijd een probleem hoeft te zijn. Het is maar net hoe je het bekijkt en welke draai je eraan geeft. Probeer het eens van de andere kant te zien. Want ook al zie je het niet meteen, een probleem biedt vaak nieuwe kansen.

Betrokkenheid

Ik had me voorgenomen in mijn columns niets te zeggen over 'De Luizenmoeder', ik ga dat dus ook niet doen. Wel heb ik mij laten verleiden tot een klein opstapje. En heb ik mij laten inspireren door artikelen op de verschillende sociale media. Dat opstapje is letterlijk de titel van dit fijne feuilleton en verwijst naar de taak waarvoor wij als leerkrachten ouders vragen. Om het schoolproces zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Persoonlijk vind ik ouderbetrokkenheid een belangrijke waarde op school. Maar nu ik zelf ook betrokken ouder ben, merk ik dat het lastig is als je weinig met je betrokkenheid kunt doen. Ik kan mijn betrokkenheid niet kwijt en dat wordt bijna frustrerend.

Aan de andere kant is een beweging ontstaan van ouders die tegen deze - in hun ogen afgedwongen - betrokkenheid is. Zij hebben zich verenigd op de verschillende publieke fora op internet.

Grappig hoe dat werkt, het is blijkbaar zo dat ouders zichzelf opleggen betrokken te moeten zijn. Als ze dit dus, om welke reden dan ook, niet lukt, leggen ze zich hier niet bij neer. Nee, ze fulmineren op internet dat het 'belachelijk is dat ze zoveel moeten doen op school'.

Ik ben voor de spiegel gaan staan en heb mezelf eens recht in de ogen gekeken. Wat is nu het echte probleem achter mijn frustratie? Ik weet het wel en ik denk dat alle welwillende betrokken ouders hier last van hebben. Jouw bloedje mag er niet op aangekeken worden dat zijn of haar papa wéér niet mee gaat zingen bij de ouderen, of in het weekend de wc-tjes ontsmet op de kleutergang. Want stel je voor dat dochterlief aan tafel zegt, de mama van Liesje is er altijd, waarom doe jij nooit iets? Haar prachtige oogjes worden wat vochtig en ze wendt haar hoofd af...

Met betrokken groet

Kees Kloost

SAMEN BOUWEN AAN GOED ONDERWIJS

Een klas van 41, hoe dan?

Als door de sluiting van een nabijgelegen school veel kinderen naar jouw school komen, heb je mazzel. Maar ook een lastig vraagstuk. Want als team krijg je te maken met veel praktische zaken en vragen van ouders en kinderen. “Blijft mijn groep bij elkaar? Is een grote groep wel goed voor de leerprestaties? Kan groep 8 wel samen het jaar afsluiten met een musical?”

Met deze situatie kreeg het team van Het Mozaïek te maken toen De Avonturijn ging sluiten. Vooral in groep 8 was het een uitdaging. In overleg met de ouders én de kinderen, is de groep van 29 bij elkaar gebleven en sloten 12 nieuwe kinderen bij hen aan. Hoe? Dat vertellen ze in een enthousiast groepsgesprek.

Wie zaten er aan tafel?

Leerkrachten: Eva, Leonne en Karin

Leerlingen: Nienke, Jorrit en Josephine

Ouders: Hilde, Reinier en Ellen

“De lange onduidelijkheid was soms lastig”

De ouders van Het Mozaïek waren helder naar de school toe: wij willen liever niet dat onze kinderen uit elkaar gaan. De kinderen dachten daar precies zo over. “Zeker het laatste jaar op de basisschool wil je samen afsluiten”, zegt Jorrit. “Bovendien heb ik best veel vrienden, dat wilde ik graag zo houden.” De Avonturijn-ouders wilden niet dat hun kinderen als apart groepje werden behandeld. Zij zagen hen het liefst integreren in de andere groep 8. Het feit dat er nieuwe kinderen bij zouden komen, was overigens voor niemand een probleem.

Ellen heeft met een klein groepje ouders het voortouw genomen in het gesprek met school en het bestuur.

“Sommige ouders dachten dat de klassenindeling vanzelf goed zou komen. Maar deze groep is sociaal zo betrokken bij elkaar, die wil je niet uit elkaar halen.

Bovendien is een groot deel gestart op de kleuterschool en die moeten dan misschien opeens naar een andere locatie. Ook daar moet je goed over praten.”

Hilde maakte zich daar niet zo druk om. Haar dochter Nienke had al eerder een fusie meegemaakt en is al eens van locatie gewisseld. “Ik heb toen ervaren hoe flexibel kinderen zijn. Als de leerkracht er is, vrienden er zijn en er is een bal om mee te spelen, dan maakt een locatie weinig uit.”

Reinier merkte aan Jorrit dat hij soms onzeker werd door de onduidelijkheid over de nieuwe klas. Zelf vond hij het ook lastig dat het lang vaag bleef hoe het ‘probleem’ zou worden opgelost. “We hebben het er regelmatig over gehad thuis.”

“Wij waren ons bewust van die onduidelijkheid”, beaamt Karin. “Ook wij wisten pas in maart dat het om 12 kinderen zou gaan. En dan is het einde van het schooljaar al in zicht. Je kunt niet over één nacht ijs gaan. We besloten dat de leerkrachten die vorig jaar groep 8 hadden het zouden gaan doen. Maar je hebt een goed plan nodig, voordat je gaat communiceren naar ouders. Een grote groep maken, leek al snel de enige optie, maar hoe pak je dat aan?”

“Ik vergat mijn la regelmatig mee te nemen”

De groep bijeen houden vergt een goede organisatie. Dat hadden de leerkrachten al snel door. Eva: “Om het groepsgevoel te versterken, beginnen we dagelijks in de stamgroep. Met hun la met spulletjes vertrekken de kinderen volgens een strak lesschema naar de twee andere lokalen. “Het is pure luxe dat we de hele benedenverdieping tot onze beschikking hebben. Maar voor deze oplossing is het noodzakelijk om een wisselplek te hebben. Voorlezen en samen nieuws kijken doen we ook hier.”

Gedurende de dag gaan de kinderen dus in verschillende samenstellingen naar een les van Leonne of Karin, of ze zitten bij Eva. “Het is eigenlijk een beetje zoals het op het voortgezet onderwijs gaat, maar dan op kleine schaal”, legt Karin uit. “De kinderen zijn continu in beweging en nemen hun spulletjes mee naar het juiste lokaal. Er is veel afwisseling en dat is voor iedereen prettig. De dynamiek is in iedere samenstelling anders.” Josephine vond het wel even wennen de eerste week: “Het was echt anders. En ik vergat mijn la regelmatig mee te nemen naar het andere lokaal.” Nienke is erg netjes. “Ik vond het vooral vervelend dat door het lopen mijn net opgeruimde la steeds door de war ging”, lacht ze.

Volgens Leonne vergt deze oplossing veel afstemming en een strak schema. “Vakken zoals rekenen, begrijpend lezen en spelling geven we in beide lokalen, waarbij de kinderen op niveau zijn ingedeeld. De ene leerkracht begeleidt de 1ster- en 3ster-leerlingen, de andere leerkracht de kinderen met 2ster of een eigen leerlijn. Vakken zoals Engels, wereldoriëntatie, muziek en drama hebben we verdeeld. Die les geef je dus twee keer precies hetzelfde. Dat betekent dat er minder ruimte is om te improviseren. Maar je kunt wel meer diepgang bieden.” Karin: “Ik zie de kinderen nu bij Eva dingen doen tijdens techniek, die ze van mij nooit geleerd hadden. Daarentegen vind ik aardrijkskunde en geschiedenis heel leuk, zo heeft ieder zijn ding.” Ellen vond de oplossing van het team verrassend creatief. Hilde is ook tevreden over de drie-combinatie: “Het is een op elkaar ingespeeld team. Een derde persoon biedt meerwaarde en extra kennis. Voor de kinderen is het leerzaam, maar voor de docenten ook, lijkt mij.”

“Het is een goede voorbereiding op het VO”

Niet alleen het wennen aan de nieuwe situatie ging vlot, dat gold ook voor de integratie van de 12 nieuwelingen. Karin: “In de eerste week zijn we gaan Poldersporten om elkaar beter te leren kennen. Ook de voortdurend wisselende samenstellingen van de groepjes heeft bijgedragen aan een goede kennismaking.”

Ellen was aangenaam verrast dat Josephine in oktober al twee meiden van de voormalige Avonturijn uitnodigde op haar feestje.

“De Kanjertrainingen helpen ook. Volgend jaar gaan ze allemaal hun eigen kant op, maar ik denk dat ze allemaal weer makkelijk vrienden maken.”

Nienke had na de eerste dag al zin om weer naar school te gaan en Jorrit vindt het leukste dat de groep met zijn allen begint:

“Soms zit je met iemand die je niet zo leuk vindt, en dan weet je: straks zit ik weer bij mijn vrienden.” Volgens Josephine is die

volle klas aan het begin en eind van de dag vooral erg gezellig.

De leerkrachten zijn ook blij met de wisselende groepjes. Leonne: “Voorheen zag je weleens lange gezichten bij het maken van groepjes. Dat is voorbij. Er wordt heel goed samengewerkt en hulp aan elkaar geboden. Ze zijn bovenal echt één groep.”

Reinier vindt deze vorm **de ideale voorbereiding op het voortgezet onderwijs**. “Ook het proces was leerzaam. Hoe ga je om met een bedreiging die op je afkomt. Dat moet je leren. Ik zie dat het Jorrit goed heeft gedaan. Ik ben benieuwd of dit een doorlopend experiment wordt. Het zou mooi zijn als je dit alle groep-8 kinderen kunt laten ervaren.”

Karin legt uit dat dit wordt overwogen. “We bespreken wederom met alle partijen wat we ervan vinden, hoe het is gegaan en of we dit vaker gaan doen. Het is zeker een optie die we openhouden en die andere scholen misschien ook oppakken. De overstap naar het VO is zo een stuk minder groot verwachten wij. Dat is natuurlijk een mooie bijkomstigheid!”

En de musical? Ook die wordt uiteraard opgevoerd door de volledige klas. “Dat is echt heel leuk en er is voor iedereen een rol. Maar daar mogen we nog niets over verklappen, want onze ouders zitten er nu bij”, besluit Nienke.

Snapshots

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1 De Ark (H) - Na lang sparen en sponsoren zoeken, is het kookeiland gerealiseerd! 2 Het Mozaïek - Een groep 2-leerling maakte dit ontwerp met Doodle 3d op de iPad. 3 De Graankorrel - Groep 6 speelt 'De luizenmoeder'. 4 Aloysiusschool - Thematisch werken met Vierkeerwijzer: Er was eens... 5 Jong Leren - Supporters bij de Vennepier loop. 6 Zandvoort - Na 42 jaar in het Zandvoortse gymnastiekonderwijs gaat Jan Aangeenbrug met pensioen. 7 Nicolaasschool - Kinderen uit unit 2 liepen met 6 liter water op de rug 6 km voor Amref Flying Doctors. Jacob (groep 7) verwerkte zijn bijdrage (€130) in een Thaise geldboom. 8 Antoniussschool (R) - promoveette op 17 maart hun VVTO-aanpak op de 1e Expatfair. 9 Gaandeweg/Meerbrug - "Hoera, binnenkort heb ik er een school nieuwe vrienden bij!" Vanaf augustus fuseren wij. 10 De Reiger - Op 19 maart genoten we van een voorstelling door Mad Science. 11 De Polderrackers - Kinderen uit groep 6 en 8 zingen Oudhollandse liedjes in zorgcentrum De Westerkim. 12 Ark (NV) - Tulpenactie: groep 8 spaart voor drankjes tijdens de afscheidsavond.

“Er is ruimte ontstaan om gelijkwaardig met elkaar te praten”

Triade Hornmeer, voorheen De Wegwijzer, werkt sinds 2013 oplossingsgericht. Voor de medewerkers betekent dit dat zij samen met ouders werken aan een zo goed mogelijke ontwikkelingsbasis voor kinderen. Hoe dat in de praktijk werkt, vertellen Jessica Buitelaar, leerkracht van groep 3, IB'er Wilma Schoenmaker en Gerda Talsma, moeder van Mette, Nils en Lynn.

Gerda voelt zich welkom en begrepen op school: “Ik zit in een projectgroep en voel ik me daardoor meer betrokken bij school. Samen met BSO Solidoe organiseren we elke maand de bijeenkomst ‘Bakkie doen’. Ouders kunnen elkaar ontmoeten, zorgen delen en oplossingen zoeken. Daarnaast ben ik taalmaatje van NT2-ouders die ik help de weg te vinden in school, of beter begrepen te worden.” Hoewel Gerda blij is met de ruimte die ze van de school krijgt, vindt ze het weleens lastig te bepalen wanneer iets vanuit haar, of vanuit de school moet komen. “Bovendien wil ik mijn kinderen ook genoeg ruimte geven. Ik hoef niet overal bij te zijn, want ik wil hen juist stimuleren zelf dingen voor elkaar te krijgen.”

Bouwen met ouders

De inzet van ouders zoals Gerda, betekent veel voor de school. Maar ook voor Jessica als leerkracht. “Onlangs waren ouders van een leerling het niet eens met een beslissing van de school. Taal was in de communicatie een probleem. Gerda is toen op hen afgestapt en heeft de rol van mediator tussen school en de moeder op zich genomen. Nu komt deze vrouw weer in de school en het vertrouwen is terug.

Als leerkracht heb ik geleerd dat je samen met de ouders een team bent rond het kind en dat je elkaar kunt gebruiken vanuit je kennis óver het kind. Korte lijnen laten kinderen groeien. Ik was eerst veel meer bezig met de relatie met het kind. Die bouw ik nu op met ouders samen.”

Streven naar gelijkwaardigheid

Volgens Wilma heeft het team veel gesproken over de rol van ouders. “We merken dat ouders elkaar kunnen steunen, ook al lijken sommige onderwerpen privé. Daarnaast streven we naar wederkerigheid in de relatie met ouders. Hierdoor ontstaat gelijkwaardigheid, zonder het gevoel te hebben op elkaar terrein te zitten. Die bedreiging is weggenomen.” De IB'er benadrukt graag dat veel ouders over vaardigheden en kennis beschikken die de school kan gebruiken om de relatie tussen school en ouders te bevorderen. “Door hen op de juiste plek in te zetten, komen we allemaal verder. Ook kinderen betrekken we standaard bij gesprekken en plannen. Als ze ervaren dat school en ouders op een lijn zitten, geeft dat vertrouwen en rust.”

Veilige omgeving

In vergelijking met zo'n 10 jaar geleden is er meer veiligheid gekomen voor ouders, maar ook voor leerkrachten van deze school. “We kunnen zorgen uitspreken, daar hebben we training voor gehad. Oplossingsgericht werken is niet zozeer een succesformule, want het lukt niet altijd, maar er is wel meer ruimte om zaken te benoemen. En daar heeft iedereen baat bij”, besluit Wilma.

Ouderbetrokkenheid: lastig

**Mark hoogenboom,
conciërge en onderwijs-
assistent Immanuël
Rijsenhout**

"Ik ben er zeker van dat het voornamelijk leerzaam is. Vooral als een school een vast

team heeft en patronen, ideeën en gewoontes vaste vormen aannemen, is het van belang dat ouders met nieuwe inzichten komen. Een school kán trouwens simpelweg niet draaien zonder hulp en betrokkenheid van ouders. Bij bijna alle feestjes en activiteiten is hun hulp belangrijk.

Het wordt lastig als er ouders zijn die denken dat ze bij het personeel horen en zich daarvoor gaan gedragen. Of als andere hulpouders wegblijven doordat iemand erg dominant is.

Als conciërge hoor ik veel op de gang, ook wat zich onder de ouders afspeelt. Deze onderwerpen koppel ik waar nodig terug naar het team, uiteraard zonder partij te kiezen."

**Natasja van Essen, leer-
kracht De Brug Aalsmeer**

"Leerzaam! Het contact met ouders is onvermijdelijk, maar ook heel belangrijk. Ik zet de deur voor ouders altijd open en

houd de lijnen graag kort. Zeker bij zorgleerlingen. Ik verwacht echter wel een wederzijds respect. Ik vind dat ouders en leerkrachten een team moeten vormen. Natuurlijk gaat dat met de ene ouder makkelijker dan met de ander. Ouders hebben vrijwel altijd de beste bedoelingen, maar dit strookt niet altijd met mijn inzichten, of de belangen van de groep. Dit kan soms leiden tot lastige gesprekken. Daarbij blijft het belang van een kind voor mij bovenaan staan. Gelukkig heb ik twintig jaar ervaring kunnen opdoen in de politiewereld, waardoor het voeren van lastige gesprekken mij niet vreemd is. Bovendien is het samenwerken met ouders meestal gewoon heel erg leuk!"

of leerzaam?

Wietze de Jong, leerkracht Jacobaschool

"Leerzaam. Als leerkracht heb je het beste voor met de kinderen en ouders zijn betrokken bij de ontwikkeling van hun kind. Ouders kunnen een mooie bij-

drage leveren aan de schoolontwikkeling, omdat ze de krachten kennen van de leerling. Deze kennis is nodig om stappen te maken in het schoolse leven en ook in de thuissituatie. Ik denk wel dat communicatie daarbij een belangrijke rol speelt. Wanneer het voor ouders duidelijk is hoe de school de samenwerking met ouders op school invult, kan constructief gewerkt worden om er samen voor het kind te zijn. Het is toch fantastisch om achteraf te kunnen zeggen dat ouders en leerkracht er samen voor hebben gezorgd dat er een mooie nieuwe stap gemaakt is?"

Anne Niehe, directeur De Reiger

"Leerzaam, ik zie kansen! Ik zit in het leerteam Ouderbetrokkenheid, waar we het bondgenootschappen noemen. Je wilt tenslotte samenwerken om te zorgen dat het de kinderen lukt zich te ontwikkelen. In New

York heb ik hierover veel ideeën opgedaan. Daar benaderen scholen ouders heel actief om op school te komen. Als ouders wegblijven, moet je kritisch naar jezelf kijken en bedenken waarom ze niet komen. Bij nieuwe ouders geven we aan dat we verwachten dat ze op informatieavonden komen. Ook heb ik geleerd dat je soms een vraag extra moet stellen aan het einde van een gesprek. Bijvoorbeeld: heb ik aan je verwachtingen kunnen voldoen, hebben jullie nog iets van mij nodig? Het is belangrijk dat de verwachtingen over elkaars rol worden uitgesproken."

Nanda Schenk, leerkracht Opmaat

"Het is sowieso leerzaam. Het liefst werk ik ook samen met de leerling erbij, want een sterke kerntriade vind ik heel belangrijk. Tijdens de intakegesprekken vraag ik ouders altijd om tips hoe ik hun zoon of dochter het beste kan benaderen. Zo gaven ouders van een stotterende leerling aan dat

hun kind rustig wordt van een bepaald zinnetje dat ze altijd zeggen. Dat is fijn om te weten, beter dan zelf uitzoeken wat wel of niet werkt. In de afgelopen 13 jaar in het onderwijs heb ik natuurlijk ook lastige gesprekken gevoerd. Maar dan probeer ik altijd een professionele houding aan te nemen. Sinds ik zelf moeder ben, kan ik emoties van ouders wel beter begrijpen. Of ik zelf een lastige ouder ben? Dat denk ik niet. Maar wel een kritische."

Ouders en leerkrachten betrekken bij een fusie

Vanaf juli 2017 is Wendy Veldhuizen, directeur van De Meerbrug en De Gaandeweg in Zwanenburg, intensief in gesprek met de MR-en van beide scholen. “Een fusie is hard werken, maar heel leerzaam en het geeft mij veel positieve energie.”

Voordat Wendy in gesprek ging met de ouders, heeft zij samen met een ervaren, extern begeleider het traject uitgestippeld. “Ik ben begonnen met het organiseren van leuke bijeenkomsten. Puur om de ouders en leerkrachten van beide MR-en elkaar op een ontspannen manier te laten leren kennen. Daarna zijn we aan de slag gegaan met de inhoud.”

Transparant

Wendy heeft de voorzitters van de beide MR-en uitgenodigd om in de Stuurgroep plaats te nemen. “Dat werd gewaardeerd. Beide voorzitters, ouders van kinderen op de scholen, voelden zich enorm betrokken. Ik ben vanaf het eerste moment helemaal transparant geweest. Bij iedere stap heb ik hen alle stukken vooraf toegestuurd en is alles tijdens de - eerst nog gescheiden - MR-vergaderingen besproken. Er was altijd veel ruimte voor vragen. Omdat men elkaar al kende, was de sfeer dermate veilig dat iedereen kritische vragen durfde te stellen. Er is volop met elkaar van gedachten gewisseld en gediscussieerd.”

Toetsen

“Laatst zei een van de MR-voorzitters tegen mij dat zij zich niet konden voorstellen dat er ouders zijn die zich onvoldoende geïnformeerd of betrokken voelen. Dat zie ik als een compliment. We hebben drie ouderavonden georganiseerd waarbij de MR-en hun ideeën over de nieuwe onderwijsvisie en identiteit konden toetsen bij alle ouders. Het traject is heel zorgvuldig verlopen. Alle stappen zijn netjes en in overleg gevolgd en er is continu overeenstemming gezocht. Het is belangrijk dat er veel ruimte is voor kritische vragen en discussie. Aan de andere kant is het ook een kwestie van het samen gezellig hebben. Het is bijzonder om te zien dat iedereen in zo’n korte tijd naar elkaar toe gegroeid is.”

Voor mijn verjaardag...

“Mijn favoriete jeugdboek kreeg ik voor mijn verjaardag: Matilda van Roald Dahl. Ook in de klas werd het fantastisch voorgelezen door mijn juf. Door haar ben ik steeds meer gaan lezen. Nog meer boeken van Dahl, maar ook Kruistocht in spijkerbroek kan ik me nog goed herinneren.

Natascha Schoneveld, leerkracht

In tegenstelling tot Matilda, pakken kinderen het boek van Thea Beckman niet zo snel meer uit de kast. Zelf pak ik de oude boeken er weleens bij, maar ik vind dat je als leerkracht wel met je tijd mee moet gaan. Lezen is op De Paradijsvogel de basis voor alles. Het prikkelt

Een hobby, een passie, sporten, een vrijwilligersfunctie, dit doen jouw collega's na schooltijd:

Na schooltijd...

Onder de titel 'Dikke Retro' treedt Wietse Algera (directeur Jacobaschool) in het eerste halfjaar van 2018 maar liefst 4 keer op met het cabaretduo 'Stan en Wietse'. Het zijn de eerste optredens na een pauze van 2 jaar. Het duo nam toen afscheid met het liedjesprogramma 'afscheidscomeback', een titel die nog iets belofde voor de toekomst.

En die plannen kwamen er. Wietse: "Stan en ik trekken ons zo nu en dan terug in een hutje op de hei en gaan dan schrijven. Daar is dit nieuwe programma uit voortgekomen. Ook op verzoek van onze fans. En dat zijn niet alleen familie en vrienden." Stan en Wietse is geen standaard cabaretduo. "We doen graag kolderieke dingen, met sketches, liedjes en een tijdloze poppenkast."

Ook de teamleden maken geregeld kennis met het cabarettalent van hun directeur. "Bij een teamuitje of de dag van de leraar verras ik mijn teamleden graag met een persoonlijk gedicht, of een liedje. Ben ik met collega-directeuren op stap, of moet ik mij op een andere gelegenheid voorstellen als directeur, dan doe ik dat eveneens graag in een muzikale of cabaretse setting", vertelt Wietse.

Tijdens hun studie zijn Wietse en Stan begonnen met de optredens en hebben ze zelfs opgetreden in de Engelenbak in Amsterdam. Ook hebben ze meegedaan aan het Leids cabaretfestival, waar ze helaas niet in de prijzen vielen. Alle voorstellingen van 'Dikke Retro' zijn trouwens al uitverkocht. Mocht je Stan en Wietse toch willen volgen en willen weten of ze nóg een keer een comeback maken, kijk dan op hun Facebook-pagina: Stan&Wietse-dikke retro.

Collega Annelies Bruins heeft de voorstelling bezocht:

"Het was een leuke avond met ontroerende persoonlijke liedjes en herkenbare sketches. Het ging heen en weer van tea-topics naar echtscheidingen en relatieperikelen. Maar het nummer van Wietse over zijn zoontje is wat mij betreft het allermooist."

groep 4 en leesspecialist, De Paradijsvogel

de fantasie, vergroot de woordenschat en door te lezen gaat er een nieuwe wereld voor kinderen open. Het belang van lezen wordt steeds vaker onderschat. Wij beginnen elke ochtend met lezen. Voor kinderen een goed moment om even te 'aarden'. Maar je kunt zoveel meer doen met boeken. Koppel eens een woordenschatles aan

het voorleesboek, of laat kinderen elkaar het verhaal uitleggen of personages beschrijven. Je merkt direct of ze echt begrijpen waar het boek over gaat. Als leesspecialist heb ik verschillende cursussen gevolgd, waaronder Open boek. Nu ben ik bezig met het vervolg: Vol van lezen. Voor mijn 'meesterwerk'

diep ik 'De laatste reis van de Ballerinus' van Arienne Bolt uit en bedenk ik leuke activiteiten voor in de klas. Het boek is een aanrader, met na elk hoofdstuk een spannende cliffhanger. De kinderen willen eigenlijk niet dat ik stop met lezen. En zo hoort het."

Wat betekent de nieuwe IBP-wet voor oudercommunicatie?

Vanaf 25 mei 2018 geldt binnen de gehele EU de nieuwe privacywet AVG (Algemene verordening gegevensbescherming). Alle medewerkers van Jong Leren zijn verantwoordelijk voor het correct omgaan en het verwerken van persoonsgegevens van leerlingen, ouders en medewerkers, zodat deze vertrouwelijk blijven.

In deze open space een aantal tips om bewust om te gaan met persoonsgegevens.

De school moet transparant zijn over welke informatie zij van een leerling bezit en met welk doel deze informatie wordt gebruikt. Ouders mogen te allen tijden hun persoons-

gegevens inzien, corrigeren of laten verwijderen. Dit verzoek kan schriftelijk (per mail) ingediend worden bij de directeur of de bestuurssecretaris. Denk daarom goed na hoe en in welke bewoording notities in een leerlingen-dossier beschreven worden.

Toestemming vragen

Foto's, video's en geluidsopnames zijn ook persoonsgegevens. De school moet ouders jaarlijks toestemming vragen om deze te plaatsen op de website, in een nieuwsbrief of op sociale media. Zij mogen hun toestemming op elk moment wijzigen. Denk goed na welke foto's je op de website of op sociale media plaatst. De school kan ervoor kiezen via een besloten en beveiligd ouderportaal of een app met ouders te communiceren.

In gesprek met ouders

Ouders moeten zich bewust zijn van de impact van het zelf plaatsen van schoolfoto's op sociale media. We kunnen het maken van foto's niet verbieden, maar de school kan ouders wel vragen terughoudend te zijn met het gebruik van deze opnames en deze niet via internet of sociale media te delen, zonder toestemming van de directeur en/of de betrokkenen. Op een foto staan immers bijna altijd ook klasgenootjes, duidelijk in beeld of op de achtergrond. Het is belangrijk om hierover met hen in gesprek te gaan. Omdat het om een nieuwe wet gaat, is de praktische invulling hiervan nog in ontwikkeling. We hebben vanuit de stichting wel een aantal tips om verstandig om te gaan met persoonsgegevens van jezelf en kinderen:

- Heb je vermoeden van een datalek of informatiebeveiligingsincident, meld dit binnen 24 uur via meldpunt.datalek@jl.nu.
- Denk goed na waar je informatie opslaat.
- Denk goed na over de informatie die je deelt met collega's, (klassen)ouders.
- Laat je computer niet onbeheerd achter. Lock je computer als je pauze hebt.
- Ga zorgvuldig om met je wachtwoord.
- Laat je klassenmap niet onbeheerd achter. Ruim deze op tijdens de overblijf.
- Zorg dat je telefoon beveiligd is en van een wachtwoord is voorzien.
- Wees alert bij het gebruik van een onbeveiligd en/of openbaar netwerk.
- Druk gevoelige informatie altijd beveiligd af.

Pak jij de volgende 'open space'?

De laatste pagina van JL.nu staat open voor jou! Weet jij alles van omgaan met tieners, heb jij je verdiept in ICT in de klas, of wil jij je kennis delen over een ander onderwijsgerelateerd onderwerp?

Mail dan een korte motivatie naar redactie@JL.nu waarom jij de volgende open space zou moeten vullen.

